

Силабус курсу:

**СПЕЦПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЇ (ЗА
ГАЛУЗЯМИ ПСИХОЛОГІЇ)
(вибіркова)**

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	053 «Психологія/Психологія і освітній коучинг»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

Шелест Олена Василівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

викладач кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

+38-095-680-21-72

Телеграм за
номером телефону

аудиторія кафедри ППСР

shelest@snu.edu.ua

+38-095-680-21-72

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

**Цілі вивчення
курсу:**

Метою лекційних занять за дисципліною є розкриття загальних та специфічних особливостей даної дисципліни, її структури, окремих методів наукового пізнання; конкретизація зв'язку фундаментальних об'єктів з конкретною навчальною дисципліною, демонстрація системних відносин, надання цілісної уяви про предмет; деталізація і поелементне вивчення й засвоєння відповідних дисципліні понять, теорій; формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей, загальних принципів, поступового переходу від окремих до більш широких узагальнень; диференціювання знань, що дозволяє із великої кількості одержаних знань виділяти тільки ті, на які падає основне змістовне і логічне навантаження та які є опорою для встановлення зв'язків між основними поняттями теми, курсу, предмету, цілеспрямована підготовка молодих спеціалістів – психологів до практичної діяльності.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

**Результати
навчання:**

Знання:

- особливості проведення візуальної психодіагностики;
- етико-професійні засади та принципи проведення спостереження в різних галузях психології;

- сутність та оптимальне використання знань про формалізовані тестові методики
- механізми функціонування проєктивних мало формалізованих методик.

Вміння:

- розробляти та реалізовувати програму спостереження;
- проводити тестування за допомогою формалізованих стандартизованих опитувальників
- застосовувати загальні принципи проєктивних методик в різних галузях психології;
- здійснювати первинну візуальну діагностику невербальних проявів особистості.

Передумови до початку вивчення:

Для опанування дисципліни «Спецпрактикум з психології (за галузями психології)» здобувач вищої освіти повинен мати знання з дисциплін «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Клінічна психологія», «Психодіагностика».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у оволодінні знаннями та вміннями щодо застосування закономірностей наукового пізнання, принципів і методів наукового пошуку для визначення структури дослідницької роботи, характеру її здійснення, для розробки необхідного інструментарію і форм подання результатів наукового дослідження.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Спостереження як метод психологічних	денна 2/0/2 заочна	Спостереження як метод дослідження психологічних проблем у різних галузях	Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	досліджень в різних психологічних галузях.	0,2/0/0,2	психології; класифікація спостережень; типові помилки в психологічному спостереженні.	
2	Експеримент як основний метод психологічних досліджень.	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Психологічний експеримент як основний метод психології у різних галузях психології; види експерименту; причини викривлення експериментальних даних; квазіекспериментальні дослідження.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
3	Метод тестування в різних галузях психологічних знань.	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Сутність та особливості методу тестування. Вимоги до методу тестування. Типи психодіагностичних тестів.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
4	Інтерв'ю як метод психодіагностичного дослідження.	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Інтерв'ю як різновид методу опитування. Особливості організації інтерв'ю. Поняття про нестандартизоване інтерв'ю.	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
5	Специфіка використання методу анкетування у різних галузях психології.	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Загальна характеристика методу письмового опитування. Види запитань в анкеті. Класифікація запитань за їх змістом та формою. Основні правила складання анкет.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
6	Класифікація психодіагностичних методик.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Види тестів: тести інтелекту, тести здібностей, тести досягнень, тести особистості. Критеріально-орієнтоване тестування. Стандартизовані самозвіти.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.
7	Типи стандартизованих самозвітів. Можливості використання психодіагностичних методів у курсі експериментальної психології.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Тести-опитувальники, шкальні техніки, ідеографічні техніки. Алгоритм застосування методик: тест-опитувальник Г. Айзенка, методика діагностики темпераменту Я. Стреляу, методика дослідження акцентуацій характеру К. Леонгарда, методика дослідження характерологічних особливостей особистості (Т. Матоліна), методика багатофакторного дослідження особистості Р. Кеттелла, Міннесотський багатофакторний особистісний опитувальник, методика діагностики рівня домагань особистості, методика діагностики рівня суб'єктивного контролю Дж. Роттера, тест "Прогресивні матриці Равена", вербальний тест Айзенка, тест ШТУР. Особливості використання кореляційного аналізу у психологічних дослідженнях.	Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Процедура визначення коефіцієнта лінійної та рангової кореляції.	
	Загальна кількість аудиторних годин:	денна 14/0/14 заочна 2/0/2		

Рекомендована література

1. Волошок О.В. Практикум із психології: навч.-метод. посібник / О.В. Волошок, М.Б. Кліманська, О. С. Штепа. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 96 с.
2. Галян І. М. Психодіагностика: навч. посіб. К. : Академвидав, 2009. 463 с.
3. Дубравська Д. М. Основи психології: навч. посіб. Львів: Світ, 2001. 280 с.
4. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, В. Огороднійчук та ін. К.: Либідь, 2005. – 464 с. 3.
5. Загальна психологія / За заг. ред. С. Д. Максименка. Підручник. Вінниця: Нова книга, 2004. 704 с.
6. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навч. посібник. К. : Либідь, 2007. 256 с.
7. Мацко Л.А. Основи психології та педагогіки: навч. посібник / Мацко Л. А., Прищак М. Д. Вінниця: ВНТУ, 2009. 158 с.
8. Мельничук О.Б. / Психологічна діагностика: [навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія»]. К.: Каравела, 2013. 316 с.
9. Основи практичної психології: підручник / За заг. ред. В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. К.: Либідь, 2003. 536 с.
10. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К.: Либідь, 2002. – 630 с.
11. Практикум з загальної психології / За ред. Т. І. Пашукової. К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. 204 с.
12. Психологія: підручник / За ред. Ю. Л. Трофімова. К.: Либідь, 2001. 390 с.
13. Професійна діагностика / упорядник Т. Гончаренко. К.: Ред. Загальнопед., 2004. 120 с.
14. Практикум з загальної психології: робочий зошит: методичні рекомендації до лабораторних занять з курсу «Практикум із загальної психології» / [уклад. Портницька Н.Ф., Гречуха І.А., Литвинчук А.І., Можаровська Т.В., Хоменко Н.В.]; за ред. Портницької Н.Ф. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.
15. Практикум з психодіагностики / Укладачі: Музика О.О., Остринська В.М., Остринський В.В. Житомирський державний педагогічний інститут ім. І.Я. Франка, 2009. 160 с.
16. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія: Навчальний посібник. К.: Наукова думка, 2000. 190 с.
17. Цимбалюк І. М. Психологія. К.: ВД “Професіонал”, 2004. 304 с.
18. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. К.: Професіонал, 2004. 215 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Спецпрактикум з психології (за галузями психології)» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія) / Укл. О.В. Шелест, 2023.

2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Спецпрактикум з психології (за галузями психології)» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія) / Укл.: О.В. Шелест, 2023.

3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Спецпрактикум з психології (за галузями психології)» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія) / Укл.: О.В. Шелест, 2023.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 1,43 балів за 1 ЛК)
Практичні заняття	28 (4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

*Неформальна /
інформальна освіта*

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу вищої освіти можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань здобувач вищої освіти має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Особистісна думка має бути викладена при поєднанні прояву

вищої культури розуміння матеріалу та свідомості особистості з повним дотриманням авторського права.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

1. Здобувачі вищої освіти користуються у суспільстві всіма правами самостійних, дорослих людей, а тому мають виконувати всі правила внутрішнього розпорядку, що існують у Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля.
2. Основний вид діяльності здобувачів вищої освіти - навчання. Студентство в аудиторії є транслятором загальних норм культури поведінки: інтелігентність, точність, дисциплінованість, акуратність, відповідальність тощо.
3. Здобувачі вищої освіти обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.
4. Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:
  - мають бути підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
  - розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
  - не заважають іншим;
  - виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.